

การจำนำ

สัญญาจำนำ คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้จำนำส่งมอบสิ่งหาทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเป็นผู้ครอบครองเรียกว่า ผู้รับจำนำเพื่อประกันการชำระหนี้ ทรัพย์สินที่จำนำได้คือ ทรัพย์สินที่สามารถเคลื่อนที่ได้เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ช่าง ม้า โค กระบือ และเครื่องทอง รูปพรรณ สร้อย แหวน เพชร เป็นต้น

ตัวอย่างเช่น นาย ก. กู้เงินนาย ข.จำนวน 50,000 บาท เอาแหวนเพชรหนึ่งวงมอบให้นาย ข.

ยึดถือไว้เป็นประกันการชำระหนี้เรียกว่า นาย ก. เป็นผู้จำนำ และนาย ข. เป็นผู้รับจำนำ ผู้จำนำอาจเป็นบุคคลภายนอกเช่น ถ้าแทนที่นาย ก. จะเป็นผู้ส่งมอบแหวนเพชรให้กับเจ้าหนี้กลับเป็นนาย ค.ก็เรียกว่าผู้จำนำ ผู้จำนำไม่จำเป็นต้องเป็นลูกหนี้เสมอไป

ผู้รับจำนำต้องระวัง :

ผู้จำนำต้องเป็นเจ้าของทรัพย์สิน คือมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่จำนำ ใครอื่นจะเอาทรัพย์สินของเขาไปจำนำหาได้ไม่เพราะฉะนั้นถ้ายกยอกยืมหรือลักทรัพย์ของเขามาหรือได้ทรัพย์สินของเขาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายประการอื่นแล้วนำไปจำนำเจ้าของอันแท้จริงก็ย่อมมีอำนาจติดตามเอาคืนได้โดยไม่ต้องเสียค่าไถ่ เพราะฉะนั้น ผู้รับจำนำต้องระวังควรรับจำนำจากบุคคลที่รู้จักและเป็นเจ้าของทรัพย์สินเท่านั้นมิฉะนั้นอาจจะเสียเงินเปล่าๆ

สิทธิหน้าที่ผู้รับจำนำ :

เมื่อรับจำนำแล้วทรัพย์สินที่จำนำก็อยู่ในความครอบครองของผู้รับจำนำตลอดไปจนกว่าผู้รับจำนำจะรับคืนไปโดยการชำระหนี้ในระหว่างนั้น

ผู้รับจำนำมีหน้าที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่จำนำบางประการ :

1. ต้องเก็บรักษาและสงวนทรัพย์สินที่จำนำให้ปลอดภัย ไม่ให้สูญหาย หรือเสียหายเช่นรับจำนำแหวนเพชรก็ต้องเก็บในที่มั่นคง ถ้าประมาทเลินเล่อวางไว้ไม่เป็นทางการคนร้ายลักไป อาจจะต้องรับผิดชอบได้

2. ไม่เอาทรัพย์สินที่จำหน่ายออกใช้เอง หรือให้บุคคลภายนอกใช้สอย หรือเก็บรักษามิฉะนั้นถ้าเกิดความเสียหายใดๆ ขึ้นก็ต้องรับผิดชอบเช่น เอาแหวนที่จำหน่ายแล้วไปเที่ยวถูกคนร้ายจี้เอาไปก็ต้องใช้ราคาให้เขา

3. ทรัพย์สินจำหน่ายบางอย่าง ต้องเสียค่าจ่ายในการบำรุงรักษา เช่น จำนำสุนัขพันธุ์โคกระป๋องหรือม้าแข่ง อาจจะต้องเสียค่าหญ้า อาคารถนและยารักษาโรคผู้จำหน่ายต้องชดใช้แก่ผู้รับจำนำมิฉะนั้นผู้รับจำนำก็มีสิทธิยึดหน่วงทรัพย์สินที่จำหน่ายไว้ก่อนไม่ยอมคืนให้จนกว่าจะได้ชำระหนี้ครบถ้วน

การบังคับจำนำ :

เมื่อหนี้ถึงกำหนดลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ ผู้รับจำนำก็มีสิทธิบังคับจำนำได้คือ

1. เอาทรัพย์สินที่จำหน่ายออกขายทอดตลาดคือกระทำได้เองไม่ต้องขออำนาจซึ่งตามธรรมดาทำให้บุคคลซึ่งมีอาชีพทางดำเนินธุรกิจขายทอดตลาดผู้รับจำนำจะต้องบอกกล่าวเป็นหนังสือไปยังลูกหนี้ก่อนให้ชำระหนี้และหนี้ที่เกี่ยวข้องกันเช่น ดอกเบี้ย ค่ารักษาทรัพย์สินที่จำนำ เป็นต้น ภายในเวลาอันควร

2. ถ้าผู้รับจำนำจะไม่บังคับตามวิธีที่ 1 เมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้เพื่อไถ่ถอนทรัพย์สินที่จำนำคืนไปเจ้าหนี้ผู้รับจำนำจะยื่นฟ้องต่อศาลให้ขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนำก็ย่อมทำได้ไม่มีอะไรห้าม

ข้อสังเกต

1. เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดต้องนำมาชำระหนี้พร้อมด้วยอุปกรณ์ คือค่าใช้จ่ายต่างๆ ถ้ามีเงินเหลือก็คืนให้แก่ผู้จำนำไป เพราะว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ถ้าเจ้าหนี้หลายคนผู้รับจำนำก็มีสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้อื่น

2. เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้แล้วคู่สัญญาจะตกลงกันให้ทรัพย์สินที่จำหน่ายตกเป็นของผู้รับจำนำก็ย่อมทำได้ถือว่าการชำระหนี้ด้วยของคนอื่นแต่จะตกลงกันเช่นนี้ในขณะที่ทำสัญญาจำนำหรือก่อนหนี้ถึงกำหนดหาได้ไม่